

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1684
Toplantı Tarihi/Sayısı : 24.5.2023/31
Karar Numarası : 2023/412
Başvuran : C. A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Dumlu 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Havalandırma ve doğal aydınlatma olanaklarının sınırlandırılmasının psikolojik ve fiziksel olarak olumsuz etkiler yaratacağı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesi ve ekleri doğrultusunda, Ulusal Önleme Mekanizması Birimi tarafından incelemesi gerçekleştirilen başvuruda, başvuran özetle:

a. Havalandırmaya günde yalnızca 1 saat aynı katta bulunan arkadaşları ile çıkabildiğini, kalan 23 saat boyunca odada bulunduğunu,

b. Alınan tüm güvenlik önlemlerine ek olarak Ceza İnfaz Kurumu idaresinin odaya gün ışığı girmesini sağlayan pencereyi de güvenlik gerekçesiyle tellerle kapatmak istediğini,

c. Pencerenin temiz hava ve gün ışığı almasını sağladığını, pencere kapatıldığı takdirde tamamen karanlığa maruz kalacağını, 23 saat boyunca birkaç metre karelik tamamen kapalı bir alanda kalmanın psikolojik ve fiziksel olarak kendisine ciddi zararlar verebileceğini iddia etmektedir.

3. Muhatap Dumlu 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte;

a. Başvuranın mevzuata uygun olarak günde bir buçuk saat süreyle havalandırmaya çıkarıldığı, haftada iki gün toplam iki saat sosyal ve kültürel etkinliklere katılımının sağlandığı, haftada bir saat süreyle spor hakkından yararlandırıldığı,

b. İleride herhangi bir müessif olaya sebebiyet verilmemesi adına ve güvenlik önlemleri kapsamında Kurumda bulunan tekli oda pencereleri ile banyo pencerelerine fens teli örgüsünün yaptırıldığı,

c. Bu uygulamanın keyfi bir uygulama olmayarak tamamen güvenlik tedbirleri kapsamında yaptırıldığı,

d. Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarının inşa projelerinde de koğuş pencerelerinde fens telinin

bulunduğu,

e. Koşuşların pencerelerine yaptırılan fens tellerinin sadece belli bir suç grubuna yönelik olmadığı, Kurumda bulunan tüm oda/koşuşların pencerelerine bu güvenlik uygulamasının yaptırıldığı,

f. Hükümlünün karanlığa mahkûm edildiği iddiasının asılsız bir iddia olduğu, koşuş pencerelerine yaptırılan fens tellerinden gün ışığının ve havanın rahatça girdiği ifade edilmiştir.

g. Muhatap Kurumun görüşü, 19/12/2022 tarihli yazılı görüş ile başvurana gönderilmiş, ancak başvurandan Kurumumuza herhangi bir yazılı görüş iletilmemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. 20/04/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesine göre: *"Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."*

5. Mezkûr Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde: *"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön İncelemenin Yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası: *"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur."* hükmünü haizdir.

7. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre: *"Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Başvuran, tekli bir odada kaldığını, havalandırma imkânından günde sadece bir saat yararlanabildiğini, Ceza İnfaz Kurumu idaresinin pencereyi güvenlik gerekçesiyle fens tellerle kapatmak istediğini, bu uygulamanın psikolojik ve fiziksel olarak kendisine zarar verebileceğini iddia etmektedir.

11. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bir iddianın kanıtlanması hususunda yeterli ölçüde sağlam, kesin ve aralarında çelişki olmayan çıkarımların ve aynı derecede çürütülememiş maddi karinelerin bir arada bulunmasını aramıştır (AİHM, İrlanda/Birleşik Krallık, B. No: 5310/71, 10/09/2018, §161). AİHM, bir kötü muamelenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgari seviyenin göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (AİHM, Bouyid/Belçika, B. No: 23380/09, 28/09/2015, §86).

12. Anayasa Mahkemesi (AYM), başvuruçunun ihlal iddialarını kanıtlamadığı, temel haklara yönelik bir müdahalenin olmadığı ya da müdahalenin meşru olduğu açık olan başvurular ile zorlama şikayetlerden ibaret başvuruların açıkça dayanaktan yoksun kabul edileceğini belirtmiştir (AYM, Hikmet BALABANOĞLU, B. No:2012/1334, 17/09/2013,§32). Objektif olarak imkansız, açıkça uydurulmuş ya da açıkça sağduyuya aykırı olaylara ilişkin şikayetler olarak tanımlanan zorlama şikayetler açıkça dayanaktan yoksun kabul edilmektedir.

13. Aynı şekilde AYM; suç işlenmesinin önlenmesi, Kurum güvenliğinin sağlanması, disiplinin ve kamu düzeninin sürdürülmesi gibi gerekçelerle havalandırma bahçesinin üzerine fens teli çekilmesini ceza infaz kurumunda bulunmanın bir sonucu olarak hürriyeti bağlayıcı tedbir gereğince katlanılması mümkün ve muhtemel bir tedbir olarak değerlendirmiştir (AYM, Müjdat GÜRBÜZ, B. No: 2017/36529, 23/5/2018, §83).

14. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un "Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasına göre: "*Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir. Bu kurumlarda bireysel veya grup hâlinde iyileştirme yöntemleri uygulanır.*"

15. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un "Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı" başlıklı 25'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre; "*Hükümlüye, günde bir saat açık havaya çıkma ve spor yapma hakkı tanınır.*"

16. Ceza İnfaz Kurumu tarafından, başvuranın iddialarına ilişkin gönderilen bilgi ve belgelerden; başvuranın iddialarında yer alan hususların mevzuat kapsamında ve ceza infaz kurumunda bulunmuş olmanın neticesi sebebiyle yaşanan olağan durumlar ve hukuk düzeninin öngördüğü sınırlar içerisinde kaldığı, temel haklara yönelik herhangi bir müdahale ve kötü muamelenin olmadığı sonucuna varılmıştır. Açıklanan nedenlerle; başvuranın, alınan güvenlik önlemlerinin orantısız olduğu, sadece bir saat havalandırmadan yararlanabildiği ve günışığından faydalanamadığı yönündeki iddiaları açıkça dayanaktan yoksun olmaları nedeniyle kabul edilmez bulunmuştur.

17. Sonuç olarak; ceza infaz kurumundaki tutulma koşulları bir bütün olarak değerlendirilmekte birlikte, yukarıda açıklanan nedenlerle, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesi kapsamında kalan başvurunun kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

- A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA
C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine
başvurulabileceğine,
24/5/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmail AYZ
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye